

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3034/2023
11.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Атила Мразница, адвокат из ..., против туженог „FM PHARM“ доо за производњу и промет роба и услуга Суботица из Суботице, чији је пуномоћник Олга Радичевић Видаковић Хаднађ, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4490/22 од 28.03.2023. године, у седници одржаној 11.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4490/22 од 28.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П1 167/2021 од 21.07.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, поништено је решење директора туженог од 11.12.2020. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. ../2020 од 10.01.2020. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати 10 зарада у укупном износу од 316.300,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је део захтева за накнаду штете уместо враћања на рад од досуђених 10 зарада у износу од 316.300,00 динара до тражених 12 зарада у износу од 379.560,00 динара. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4490/22 од 28.03.2023. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог, па је преиначена првостепена пресуда у усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење директора туженог бр. ../2020 од 11.12.2020. године којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 10.01.2020. године и обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад исплати 10 зарада у укупном износу од 316.300,00 динара. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима парничног поступка, тако што је одбијен захтев тужиоца за

накнаду трошкова парничног поступка у износу од 103.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 79.196,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијену одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. овог закона јер другостепени суд није погрешно применио одредбе овог закона, а што је могло утицати на доношење правилне и законите одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос на неодређено време Уговором о раду број ../2020 од 10.01.2020. године за обављање послова на радном месту ... са описом послова утврђеним у нижестепеним пресудама. Чланом 2. уговора предвиђено је да ће запослени обављати послове у Суботици. Уговорено је да запослени заснива радни однос са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно, а зарада запосленог је утврђена у нето сатници од 172,54 динара по радном часу. Решењем туженог број ../2020 од 11.12.2020. године, тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду и члана 21. алинеја 13. уговора о раду, због неоправданог изостанка са посла дуже од 5 радних дана узастопно. Побijаним решењем тужиоцу је стављено на терет да је неоправдано одсуствовао са рада у периоду од 29.10.2020. године до 25.11.2020. године, укупно 18 дана, а да о разлозима недоласка на посао није известио послодавца, нити је доставио документацију којом би оправдао одсуство са рада. Тужиоцу је достављено упозорење о постојању разлога за отказ (поводом кога се тужилац писано изјаснио 08.12.2020. године наводећи да није у могућности да се изјасни, будући да му нису достављени прилози који би указивали на чињнице изнете у упозорењу). У поступку је утврђено да је у периоду од јануара до новембра 2020. године, како пре тако и након ванредног стања узрокованог пандемијом вируса „Covid 19“, тужилац рад обављао од куће, а да је повремено долазио у седиште туженог у Суботици (укупно око 10 пута) о трошку туженог, задржавао се 2-3 дана и ноћио у смештају који му је обезбедио тужени. Посао тужиоца је био организован тако су запослени код туженог, најчешће ББ, доносили тужиоцу на адресу становања документацију коју је требало да потпише. Дописом директора туженог од 27.10.2020. године, тужилац је обавештен да је место обављања његових активности у Суботици, да је прошло ванредно стање и позван је да дође на рад по пријему овог дописа првог радног дана у 08,00 часова на адресу седишта туженог у Суботици. Након тога тужилац је усмено обавестио

директора туженог да је био у контакту са особама зареженим вирусом „Covid 19“, због чега је избегавао долазак на рад у просторијама туженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, сматрајући да је предметно решење о отказу уговора о раду незаконито из формалних разлога. Ово налазећи да у предметном решењу, а ни у упозорењу, тужени није навео основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ уговора о раду и да је због тога повређено право тужиоца на одбрану. Поред тога, закључио је да је захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду основан и због тога што у побијаном решењу нису образложени сви разлози за отказ наведени у уводу решења и упозорења о отказу из члана 179. став 2. тачка 1. и 179. став 3 тачка 1. Закона о раду, већ се тужени бавио само отказним разлогом из члана 179. став 2 тачка 5. Закона о раду у вези члана 21. став 2. алинеја 5. уговора о раду, - неоправдани изостанак са посла пет радних дана узастопно, наводећи да је тужилац неоправдано изостао са посла укупно 18 радних дана. Како је предметно решење туженог поништено, а тужилац није захтевао враћање на рад, применом члана 191. став 5. Закона о раду првостепени суд му је досудио накнаду штете у висини од 10 зарада које претходе месецу у којем је тужиоцу престао радни однос, док је у преосталом делу захтев тужиоца одбијен као превисоко постављен.

Другостепени суд је није прихватио овакво правно становиште првостепеног суда, па је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца налазећи да је за законитост решења довољно да се утврди да је запослени учинио једну од више повреда радних обавеза које су му стављене на терет, а у предметном упозорењу и оспореном решењу о отказу постоји идентитет између отказног разлога који се односи на неоправдани изостанак са посла дуже од пет радних дана, те чињеница да је у упозорењу о отказу наведен већи број повреда радних обавеза које се тужиоцу стављају на терет у односу на оне за које се терети решењем не доводи до незаконитости самог решења.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Према члану 179. став 2. тачка 5. Закона о раду послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако учини повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду. Уговор о раду отказује се решењем у писменом облику и обавезно садржи образложење и поуку о правном леку (члан 185. став 1.). Ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће, на захтев запосленог обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог у зависности од временаведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (члан 191. став 5.).

Чланом 21. алинеја 13. Уговора о раду ../2020 од 10.01.2020. године прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор и анекс уговора о раду због

неоправданог изостанка са посла пет радних дана узастопно, односно седам радних дана са прекидима у току три месеца.

Наиме, у поступку је утврђено да тужилац 18 радних дана у периоду од 29.10.2020. године закључно са 25.11.2020. године није долазио на рад у седиште туженог у Суботици, а своје одсуство није оправдао, па је својом кривицом је учинио повреду радне обавезе неоправдано изостајање са посла пет радних дана узастопно. Следи наведеног законито му је на основу члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду отказан уговор о раду због повреде радне обавезе из члана 21. алинеја 13. уговора о раду. Поступак отказа уговора о раду спроведен је у складу са законом, а тужиоцу је омогућено право на одбрану достављањем писаног упозорења сагласно члану 180. став 1. Закона о раду. Стога му је законито отказан уговор о раду па нису испуњени услови из члана 191. став 1. Закона о раду за накнаду штете уместо враћања на рад.

Без утицаја су наводи ревизије којима се указује да одсуство тужиоца у периоду од 29.10.2020. године закључно са 25.11.2020. године не представља неоправдани изостанак са посла, јер код тужиоца није постојала свест о томе да његов изостанак са посла води престанку радног односа, јер је тужилац све време радио од куће, па да нема неопходног услова за постојање наведене повреде радне обавезе, а тиме ни основа за престанак радног односа. Наиме, утврђено је да је тужени дописом од 27.10.2020. године обавестио тужиоца да је место обављања његових активности у Суботици, да је прошло ванредно стање изазвано пандемијом вируса „Covid 19“, да је тужени ускладио пословање са новим правилницима који регулишу безбедност запослених, те да га је позвао да првог радног дана по пријему дописа дође на рад у седиште туженог у Суботици. Након тога тужилац је усмено обавестио директора туженог да је био у контакту са особама зареженим вирусом „Covid 19“, због чега је избегавао долазак на рад у просторијама туженог. Тужилац до окончања парнице није доставио доказе који оправдавају његов изостанак са рада у наведеном периоду. Код чињенице да је ванредно стање је укинато Одлуком Народне Скупштине РС 06.05.2020. године које је истог дана ступило на снагу (пет и по месеци пре него што је тужени дописом од 27.10.2020. године обавестио тужиоца да је место обављања његових активности у Суботици и позвао га да дође на рад у седиште туженог) правилан је закључак другостепеног суда да тужилац по сопственој вољи и одлуци није долазио на рад нити је показао било какву жељу или намеру да почне да ради у просторијама послодавца, већ је неоправдано изостајао са рада, иако је знао да на тај начин чини повреду радне обавезе, па се неосновано ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Супротно наводима ревизије да је тужиоцу стављено на терет више повреда радних обавеза, за законитост решења о отказу довољно је да је учињена једна од више стављених повреда радних обавеза, те да је у односу на ту повреду испоштована процедура отказа, што је у конкретном случају учињено, па ревизијски наводи нису од утицаја.

Имајући у виду да је тужиоцу уговор о раду законито отказан, неоснован је његов захтев за накнаду штете уместо враћања на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Предмет оцене ревизијског суда нису били наводи у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, јер то није дозвољен ревизијски разлог према члану 407. став 2. ЗПП.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка донета на основу чланова 153. став 1., 154. став 2. и 165. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић